[redacted]

[redacted]

25-3-2025

Gemeenteraad van Het Hogeland
Postbus 26
9980 AA Uithuizen

Onderwerp: Reactie op communicatie en locatiekeuze AZC Bedum

Geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van de voorlichtingsavond over het mogelijke AZC in Bedum wil ik graag mijn zorgen en opmerkingen met u delen. De manier waarop dit proces verloopt roept vragen op, zowel over de communicatie als over de keuze van Bedum als enige optie.

Onzorgvuldige communicatie

De communicatie over het AZC heeft grote impact op de direct betrokken inwoners, maar is op z'n minst onzorgvuldig te noemen. Vrijdagmiddag verschenen er berichten op Facebook dat er mogelijk een AZC recht voor onze woning zou komen. Pas om 18:30 uur diezelfde avond ontvingen wij een officiële brief.

Tijdens de bijeenkomst op maandag werd de schuld voor deze late bezorging gelegd bij PostNL. Dit klopt aantoonbaar niet. PostNL bezorgt geen post in de avonduren en bovendien hebben wij zelf gezien dat de brief door iemand in burgerkleding werd bezorgd. Als er over zoiets basaals al onjuiste informatie wordt verstrekt, hoe kunnen wij er dan op vertrouwen dat de rest van de informatie wel klopt?

Daarnaast wordt steeds benadrukt dat alles nog in de voor verkennende fase zit. Uit de vertrouwelijke notitie van de gemeenteraad blijkt echter dat dit niet waar is. Dit blijkt ook uit de aanpak van het onderzoek van Berenschot: als er nog geen besluit was genomen over een locatie, dan zouden alle dorpen in de gemeente bij het onderzoek betrokken zijn geweest. Bedum is hier volledig buiten gehouden. Dit suggereert dat de keuze voor Bedum achter de schermen allang was gemaakt.

Ook de enquête waarop de gemeente zich baseert om te stellen dat inwoners van Het Hogeland gematigd positief zijn over een AZC, roept vragen op. Er zijn slechts 117 enquêtes ingeleverd, terwijl de gemeente bijna 50.000 inwoners telt. Dit is geen representatief aantal en een betrouwbare conclusie valt hier niet uit te trekken.

Waarom alleen Bedum?

Het is onbegrijpelijk dat alle drie de onderzochte locaties zich in Bedum bevinden. De reden die hiervoor wordt genoemd, is dat Bedum verder zou zijn met bouwplannen binnen het Masterplan. Dit plan is echter bedoeld om achterstandsgebieden extra ondersteuning te bieden, maar wordt nu tégen Bedum gebruikt.

Bovendien zijn er op 24 maart ook Masterplannen genoemd voor Winsum en Uithuizen. Deze 2 zijn echter minder ver ontwikkeld. Als het nog een half jaar langer zou duren om deze plannen verder uit te werken, zou dat geen probleem moeten zijn gezien de grote impact van een AZC. Bovendien sluiten de tijdelijke asielzoekers centra in Winsum en Uithuizen al voor najaar 2029. We hebben dus niet te maken met mensen die vanuit Winsum of Uithuizen rechtstreeks moten verhuizen naar Bedum. Een zorgvuldige en eerlijke verdeling over de gemeente zou prioriteit moeten krijgen.

Daarnaast spelen er belangrijke praktische overwegingen, zoals:

- In Winsum en Uithuizen zijn er al initiatieven en draagvlak voor asielzoekers, zoals taalonderwijs, fietslessen e.d. 1 van de vrouwen had het 24-3 zelfs over samen kerst vieren. In Bedum ontbreken dergelijke initiatieven en is er weinig draagvlak, zoals bleek uit de voorlichtingsbijeenkomst en de situatie rondom de bijeenkomsten. De vergelijking die gemaakt werd met Colourful Bedum is totaal onjuist. Dat initiatief betrof een andere doelgroep en veel minder mensen.
- Winsum en Uithuizen hebben een gemeentehuis, wat de afhandeling van zaken voor AZC-bewoners eenvoudiger maakt. Bedum heeft deze voorziening niet meer sinds de herindeling.
- Het openbaar vervoer naar de middelbare school in Warffum is vanuit Bedum zeer beperkt, terwijl dit vanuit Winsum en Uithuizen beter geregeld is. Afgelopen periode ging het om meer dan 100 leerlingen. Dit kan niet met één busje worden opgelost. Bovendien zijn er in Winsum en Uithuizen voortgezet onderwijs scholen, in Bedum niet. Ik ben van mening dat het belangrijk is dat deze leerlingen in Warffum terecht kunnen. Het is belangrijk om een voortgezet onderwijs school in de regio te behouden. We zitten in een krimpgebied en zullen daar de komende jaren steeds meer last van hebben. Als deze leerlingen goed naar Warffum kunnen blijven komen, is dat belangrijk voor het onderwijs in dit gebied. Waarom de situatie moelijker maken, als het ook makkelijker kan.
- De Veiligheidsregio heeft eerder aangegeven dat de aanwezigheid van veel mensen met een verstandelijke beperking in Bedum niet wenselijk gecombineerd kan worden met een AZC. Dit probleem speelt niet in Winsum of Uithuizen. Deze situatie doet zich nog steeds voor.

Sinds de herindeling zijn er in Bedum al meerdere voorzieningen verdwenen. Gemeentehuis, politiebureau. In de grootste gemeente van Het Hogeland is zelfs geen zaal meer aanwezig waar gemeenteleden samen kunnen komen. En dit terwijl er in Winsum voor vele miljoenen euro's een nieuw politiebureau en gemeentehuis komt. Dit voelt als een oneerlijke verdeling van voorzieningen en lasten binnen de gemeente

Onduidelijkheid over het aantal locaties

De brief van de gemeente sprak over één locatie die zou worden onderzocht. De gemeenteraad heeft echter aangegeven dat er sprake is van één hoofdlocatie en een satellietlocatie. Tijdens de voorlichtingsavond werd gevraagd waarom deze wens van de raad niet gevolgd werd. Het antwoord was dat eerst werd gekeken naar één locatie voor 350 mensen en dat pas daarna een satellietlocatie in beeld zou komen.

Dit had echter direct in de brief moeten staan. De gemeente lijkt de lijn van het COA te volgen en ik vraag mij af of, als blijkt dat twee van de drie onderzochte locaties geschikt zijn, er niet alsnog voor beide locaties gekozen wordt in dezelfde gemeente. Dit zou anders betekenen dat er opnieuw een uitgebreid onderzoek moet plaatsvinden naar een geschikte locatie.

In het rapport van de gemeente wordt bovendien gesproken over:

"De gemeente kiest voor twee of drie locaties bij een groter of middelgroot dorp (+1500 inwoners). Daarbij wordt er gekozen voor één grote locatie van 200 tot 500 plekken en één of meerdere kleinere locaties met 50 tot 200 plekken. De grote locatie fungeert hierbij als hoofdlocatie waar de voorzieningen zich bevinden; de kleinere locaties als satellietlocaties kunnen hier gebruik van maken. Op deze manier worden de voorzieningen volledig door COA verzorgd en is dat niet de primaire zorg van de gemeente."

Deze formulering laat ruimte voor interpretatie. Het gaat dus niet per se om één AZC, maar mogelijk om twee of drie locaties in Bedum. Daarbij wordt gesteld dat het aandeel asielzoekers maximaal 5 tot 10% van het aantal inwoners zou moeten zijn. Voor Bedum betekent dit 439 tot 878 asielzoekers. Dit is een significant verschil en roept vragen op over de daadwerkelijke plannen.

Risico's rondom Plan Folkerda

Plan Folkerda ligt deels naast een industrieterrein. In het weekend zijn hier weinig mensen aanwezig en is er dus nauwelijks toezicht. Dit vergroot de kans op onveilige situaties.

De burgemeester stelt dat de overlast meevalt, maar de website van het COA zelf geeft een ander beeld:

"In 2023 verbleven 98.370 asielzoekers gedurende (een deel van) het jaar in een COA-locatie of tijdelijke opvang. Van deze groep was 9% betrokken bij een incident, waaronder verbale suïcidedreiging, zelfdestructieve acties en fysieke, verbale en non-verbale agressie en geweld. 3% van de asielzoekers werd verdacht van een misdrijf."

Uit de vertrouwelijke notitie van de raad blijkt bovendien dat het COA zelf heeft aangegeven dat de inwoners van het AZC oorlogstrauma's hebben en overlast kunnen veroorzaken. Dit is dus bekend bij de raad, maar wordt in de communicatie naar inwoners toe afgezwakt.

Gebrek aan zeggenschap over AZC-bewoners

De gemeente stelt dat bij 350 asielzoekers het COA alle voorzieningen regelt. Maar de gemeente heeft geen invloed op wie er geplaatst wordt. Dit betekent dat er een groot aantal alleenstaande mannen kunnen komen, mogelijk uit landen waar een vrouw als minderwaardig wordt gezien. De gemeente kan hier niets tegen doen, terwijl de inwoners van Bedum wel de gevolgen dragen. Dit is zeer onwenselijk.

Conclusie

De huidige gang van zaken roept veel vragen en bezwaren op. De keuze voor Bedum als enige optie is onvoldoende onderbouwd en lijkt al achter gesloten deuren te zijn gemaakt. De communicatie is gebrekkig, de draagkracht in Bedum ontbreekt en er zijn ernstige praktische en veiligheidsproblemen. De kans in Bedum is m.i. verkeken, er is geen draagvlak meer, dat blijkt wel hoe e.e.a. afgelopen week is verlopen. Ik verzoek u om hier serieus naar te kijken en te heroverwegen of Bedum wel de juiste keuze is.

Ik zie uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
[redacted]